

19.05.2021

Asia/27

§ 150

Valtuutettujen Emma Kari ja Katju Aro aloitteet viherympäristöjen tuomisesta päiväkotien pihoille

HEL 2020-011664 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto katsoi aloitteet loppuun käsitellyiksi.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Suvi Rämö, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 32174
suvi.ramo(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Emma Karin aloite
- 2 Valtuutettu Katju Aron aloite
- 3 Kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto valtuutettu Emma Karin aloitteesta 23.3.2021
- 4 Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto 27.4.2021

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Emma Kari ja 27 muuta valtuutettua sekä Katju Aro ja 16 muuta valtuutettua esittävät aloitteissaan, että kaupunki lisää päiväkotien pihoille toiminnallisia viherympäristöjä tuomalla pihoille metsäpohjaa eli kummaa, siirtonurmea ja istutuslaatikoita mm. lasten luontokosketuksen lisäämiseksi ja yleisen hyvinvoinnin vahvistamiseksi.

Päiväkotipihojen pihamateriaalien ja -toimintojen tulee edistää varhaiskasvatussuunnitelman tavoitteiden toteuttamista. Piha ja tilat suunnitellaan kaikille oppijoille sopiviksi, lasten kasvua ja kehitystä tukevaksi oppimisympäristöksi. Tilojen ja piha-alueiden lisäksi koko kaupunkia ja erityisesti lähialuetta hyödynnetään liikunta- ja luontoelämysten sekä oppimisen paikkoina.

Tila- ja pihasuunnittelun tavoitteena on turvallinen, terveellinen ja tarpeidenmukainen toimintaympäristö, joka tukee sekä lasten että hen-

kilökunnan fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointia. Piha ja tilat suunnitellaan kaikille oppijoille sopiviksi, lasten kasvua ja kehitystä tukevaksi oppimisympäristöksi. Tilojen ja piha-alueiden lisäksi koko kaupunkia ja erityisesti lähialuetta hyödynnetään liikunta- ja luontoelämysten sekä oppimisen paikkoina.

Päiväkotien piha-alueet varustetaan leikkivälinein edistämään liikunnallisuutta ja varhaiskasvatussuunnitelman tavoitteita. Piha-alueiden suunnittelussa ja varustelussa otetaan huomioon turvallisuus, valvottavuus, yhteisöllisyys, liikunnallisuus ja pihan monipuolinen käyttö oppimis- ja leikkimistilana. Piha-alueet tarjoavat sekä päiväkodin käyttäjille, että alueen asukkaille monipuoliset leikki- ja liikuntaolosuhteet. Henkilökunta ja lapset osallistuvat pihojen ja niiden toimintojen suunnitteluun.

Tontin ja sen lähiympäristön lähtökohdat asettavat suunnittelulle reunaehdot. Ulkotilan sijainti ja koko sekä rakennuksen muoto ja sijainti vaikuttavat ulkotilan luonteeseen ja sinne määriteltäviin toimintoihin. Ulkotiloissa käytettävät materiaalit ovat terveellisiä, kulutusta kestäviä, käyttötarkoituksen mukaisia sekä rakennusfysikaalisesti kestäviä. Lisäksi materiaalivalinnat ovat ekologisia ja oppimisympäristön monimuotoisuutta lisääviä. Sisäänkäyntien edustat ja alueet, joissa käyttötarkoitus sitä vaatii (esimerkiksi pelialueet), päällystetään kovalla pinnalla.

Muualla oppimisympäristössä suositaan mahdollisimman luonnonmukaisia ja läpäiseviä materiaaleja, kuten leikkihiekkaa tai kunttaa. Päiväkotien pihat ovat yleensä koko pinta-alaltaan täydessä käytössä ja kovalla kulutuksella. Metsänpohja eli kunta on arka kulutukselle, eikä se kestä päiväkodin tyyppillistä käyttöä ja on siten haastava materiaali. Koska päiväkotien pihat ovat hyvin erikokoisia, tasapuolisuuden näkökulmasta kunnalle löytyisi käyttömahdollisuuksia vain hyvin harvoista pihoista.

Toiminnallisten viherympäristöjen ja luontoelementtien lisääminen suunnitellaan ja toteutetaan yhdessä käyttäjätoimialan kanssa pihan toiminnollisuuden varmistamiseksi. Pihojen ja pintarakenteiden kustannusseuranta ja laadunvalvontaa pidetään tärkeinä. Niillä on suuri vaikutus terveelliseen ja turvalliseen toimintaympäristöön sekä toimialan käyttökustannuksiin. Piha-alueiden luonnonmukaisuuden mahdollisella lisäämisellä ei ole kustannusvaikutuksia. Tilojen ja sisäilmaolosuhteiden toimivuuden ja turvallisuuden varmistamiseksi tulee sisäänkäyntien lähialueet myös jatkossa rakentaa kovapintaisina.

Kaupunki on toteuttanut pilottina muutamien päiväkotien pihoille istutuslaatikoita, joiden ylläpito on osoittautunut odotettua haastavammaksi. Lisäksi istutukset ovat toiminta-ajan ulkopuolella joutuneet ilkeiden kohteeksi. Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala selvittää, miten istutus-

laatikoiden ylläpitoa voisi helpottaa ja ilkeävaltaa rajoittaa, jotta niiden toteuttaminen olisi jatkossa tarkoituksenmukaista.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala päivittää päiväkotien suunnitteluohjeistusta vuoden 2021 aikana yhteistyössä kaupunkiympäristön toimialan kanssa.

Kaupunginhallitus katsoo, että suunnitteluohjeistuksen päivittämisen yhteydessä on selvitettävä erilaisia mahdollisuuksia edistää mikrobiomyönteistä pihasuunnittelua lasten immuunijärjestelmän kehityksen tukemiseksi. Suunnitteluohjeistuksessa tulee nykyistä paremmin mahdollistaa erilaisten viherelementtien kuten kuntan tai istutuslaatikoiden sijoittaminen päiväkotien pihalle, jos niiden sijoittaminen on päiväkodin toiminnan kannalta sopivaa ja ne saadaan toteutettua siten, ettei niihin kohdistu ilkeävaltaa, niiden viljely on valvottavissa eikä niiden huolto aiheuta merkittäviä lisäkustannuksia.

Aloitteista on saatu kasvatus- ja koulutuslautakunnan ja kaupunkiympäristölautakunnan lausunnot. Vastaus on kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunnon mukainen. Kaupunkiympäristölautakunta on lausunnoissaan suhtautunut myönteisesti viherympäristöjen toteuttamisen edistämiseen päiväkotien pihalla.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Suvi Rämö, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 32174
suvi.ramo(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Emma Karin aloite
- 2 Valtuutettu Katju Aron aloite
- 3 Kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto valtuutettu Emma Karin aloitteesta 23.3.2021
- 4 Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto 27.4.2021

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 10.05.2021 § 354

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

HEL 2020-011664 T 00 00 03

HEL 2020-012175

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteet loppuun käsitellyiksi.

Kaupunginhallitus katsoo, että suunnitteluohjeistuksen päivittämisen yhteydessä on selvitettävä erilaisia mahdollisuuksia edistää mikrobiomyönteistä pihasuunnittelua lasten immuunijärjestelmän kehityksen tukemiseksi. Suunnitteluohjeistuksessa tulee nykyistä paremmin mahdollistaa erilaisten viherelementtien kuten kuntan tai istutuslaatikoiden sijoittaminen päiväkotien pihoille, jos niiden sijoittaminen on päiväkodin toiminnan kannalta sopivaa ja ne saadaan toteutettua siten, ettei niihin kohdistu ilkeävaltaa, niiden viljely on valvottavissa eikä niiden huolto aiheuta merkittäviä lisäkustannuksia.

Käsittely

10.05.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Reetta Vanhanen: Lisäys kappaleen 11 jälkeen:

Kaupunginhallitus katsoo, että suunnitteluohjeistuksen päivittämisen yhteydessä on selvitettävä erilaisia mahdollisuuksia edistää mikrobiomyönteistä pihasuunnittelua lasten immuunijärjestelmän kehityksen tukemiseksi. Suunnitteluohjeistuksessa tulee nykyistä paremmin mahdollistaa erilaisten viherelementtien kuten kuntan tai istutuslaatikoiden sijoittaminen päiväkotien pihoille, jos niiden sijoittaminen on päiväkodin toiminnan kannalta sopivaa ja ne saadaan toteutettua siten, ettei niihin kohdistu ilkeävaltaa, niiden viljely on valvottavissa eikä niiden huolto aiheuta merkittäviä lisäkustannuksia.

Kannattaja: Veronika Honkasalo

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti Reetta Vanhasen vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen.

03.05.2021 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Suvi Rämö, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 32174

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

suvi.ramo(a)hel.fi

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 23.03.2021 § 178

HEL 2020-011664 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon liitteenä olevasta Katju Aron toiminnallisia viherympäristöjä koskevasta valtuustoaloitteesta:

Voimassa oleva toimintamalli Helsingissä

Päiväkotipihojen pihamateriaalien ja -toimintojen tulee edistää varhaiskasvatussuunnitelman tavoitteiden toteuttamista. Piha ja tilat suunnitellaan kaikille oppijoille sopiviksi, lasten kasvua ja kehitystä tukevaksi oppimisympäristöksi. Tilojen ja piha-alueiden lisäksi koko kaupunkia ja erityisesti lähialuetta hyödynnetään liikunta- ja luontoelämysten sekä oppimisen paikkoina.

Tila- ja pihasuunnittelun tavoitteena on turvallinen, terveellinen ja tarkoituksenmukainen toimintaympäristö, joka tukee sekä lasten että henkilökunnan fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointia. Piha ja tilat suunnitellaan kaikille oppijoille sopiviksi, lasten kasvua ja kehitystä tukevaksi oppimisympäristöksi. Tilojen ja piha-alueiden lisäksi koko kaupunkia ja erityisesti lähialuetta hyödynnetään liikunta- ja luontoelämysten sekä oppimisen paikkoina.

Päiväkotien piha-alueet varustetaan leikkivälinein edistämään liikunnallisuutta ja varhaiskasvatussuunnitelman tavoitteita. Piha-alueiden suunnittelussa ja varustelussa otetaan huomioon turvallisuus, valvottavuus, yhteisöllisyys, liikunnallisuus ja pihan monipuolinen käyttö oppimis- ja leikkimistilana. Piha-alueet tarjoavat sekä päiväkodin käyttäjille, että alueen asukkaille monipuoliset leikki- ja liikuntaolosuhteet. Henkilökunta ja lapset osallistuvat pihojen ja niiden toimintojen suunnitteluun.

Tontin ja sen lähiympäristön lähtökohdat asettavat suunnittelulle reunaehdot. Ulkotilan sijainti ja koko sekä rakennuksen muoto ja sijainti vaikuttavat ulkotilan luonteeseen ja sinne määriteltäviin toimintoihin. Ulkotiloissa käytettävät materiaalit ovat terveellisiä, kulutusta kestäviä, käyttötarkoituksen mukaisia sekä rakennusfysikaalisesti kestäviä. Lisäksi materiaalivalinnat ovat ekologisia ja oppimisympäristön monimuotoisuutta lisääviä. Sisäänkäyntien edustat ja alueet, joissa käyttötarkoitus sitä vaatii (esim. pelialue), päällystetään kovalla pinnalla. Muualla oppimisympäristössä suositaan mahdollisimman luonnonmukaisia ja läpäiseviä materiaaleja, kuten leikkihiekkaa tai kuntaa.

Päiväkotien pihojen suunnittelua ohjaa valtakunnallisten lakien ja määräysten lisäksi Helsingin kaupungin valtuustotavoitteet.

Toimintamallin kehittäminen

Toiminnallisten viherympäristöjen ja luontoelementtien lisääminen tulee suunnitella ja toteuttaa yhdessä käyttäjätoimialan kanssa pihan toiminnollisuuden varmistamiseksi.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta painottaa pihojen ja pintarakenteiden kustannusseurannan ja laadunvalvonnan tärkeyttä. Niillä on suuri vaikutus terveelliseen ja turvalliseen toimintaympäristöön sekä toimialan käyttökustannuksiin.

Piha-alueiden luonnonmukaisuuden mahdollisella lisäämisellä ei ole kustannusvaikutuksia Tilojen ja sisäilmaolosuhteiden toimivuuden ja turvallisuuden varmistamiseksi tulee sisäänkäyntien lähialueet myös jatkossa rakentaa kovapintaisina.

Helsingin kaupunki on pilottina toteuttanut muutamien päiväkotien pihoille istutuslaatikoita, joiden ylläpito on osoittautunut odotettua haastavammaksi. Lisäksi istutukset ovat toiminta-ajan ulkopuolella joutuneet ilkvallan kohteeksi. Toimiala selvittää miten istutuslaatikoiden ylläpitoa voisi helpottaa ja ilkvallaa rajoittaa, jotta niiden toteuttaminen olisi jatkossa tarkoituksenmukaista.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Vera Schulman, yksikön päällikkö, puhelin: 310 20777
vera.schulman(a)hel.fi